HECE AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ **YIL**: 30 **SAYI**: 359 **KASIM** 2026 ISSN 1301-210X

HECE

359

KASIM 2026

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-210X

Yıl: 30 ***Sayı:*** 359

Kasım 2026 (Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Ömer Faruk Ergezen

Yayın Yönetmeni
Hatice Bildirici

Yayın Kurulu
Âtıf Bedir, Eyyüp Akyüz, Faruk Uysal, İbrahim Demirci, Özlem Güner

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1 Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 Fax: (312) 419 69 14
www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr, bilgi@hece.com.tr

twitter.com/hecedergi

facebook.com/hecedergisi

Son Okuma: İbrahim Demirci

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: www.sarakusta.com.tr

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San ve Tic.Ltd.Şti.
Bahçekapı Mah. 2477. Cadde. No:6 Etimesgut/Ankara

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

2026 Yılı Abonelik Bedelleri:

Hece Dergisi Bireysel: *4.900 TL*

(2026 Yılında çıkacak özel sayılarımız aboneliğimize dahildir.)

Heceöykü Dergisi Bireysel : *2.000 TL*

Hece Dergi+Heceöykü Birlikte Bireysel : *5.550 TL*

(2026 Yılında çıkacak özel sayılarımız aboneliğimize dahildir.)

Hece Dergisi Kurumsal*: 9.315,00 TL*

Hece Öykü Kurumsal: *5.345,00 TL*

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.10.2026

İÇİNDEKİLER

4 AVLUDA KARŞILAMA

Hatice Bildirici, 4

5 EŞİK

İbrahim Demirci, 100 yaşında bir şiir, YUNUS EMRE'YE, **6**

6 ŞİİR

Turan Koç, Eslâfın Sesine Koşulmak, **6**

İhsan Deniz, Amfizem, 7

Hüseyin Atlansoy, Şifalı Bitkiler ve Emraz, **9**

Faruk Uysal, Apriori Sabri, **10**

Burhan Tuz, Söylemeye Ne Hacet, **12**

Ayşegül Sözen Dağ, Geç Gelen Güz Destanı, **13**

Hale Yenihançer, Kuzgun, **14**

Alpaslan Azapağası, Bir Çapulcu Sürüsünün Baskını Kadar Hızlı Geçti Hayat, **16**

Baha Polat, Sandalyeler Sahici Gelmiyor, **17**

Ahmet Karpınar, Tortu, **18**

M. Musab Önder, Ya Rüyalarım Olmasa!, **19**

Süleyman Aydemir, Süleyman Oldum, **21**

Gökhan Oskay, Yılların Kırık Bileği, **22**

Mustafa Uçurum, Sessizliğin Anatomisi, **23**

Mehmet Uysal, Dördüncü Kuşak Yalnızlık, **24**

Nuray Alper, Hatıranın Hafızası, **26**

27 SÖYLEŞİ

Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal ile Nazîre Tezgâhında Kalıba Dökülenler, Söyleşi: Aslıhan Keleş Kurtoğlu**, 27**

39 DOSYA: KLASİK EDEBİYATTA ETKİ VE ESİN

Editör: Aslıhan Keleş Kurtoğlu

Sunuş, Aslıhan Keleş Kurtoğlu, Eski Havayı Kendince Tazeleyenler, **39**

Prof. Dr. Özge Öztekin, Türk Şiirinde Etkileşim: Gelenek ve Artzamanlı Yeniden Üretim, **40**

Murat Ayar, Bir Güzelin Peşinde Olmak: Klasik Edebiyattaki Nazire Geleneği ve Ona Yaslanan Şiirler Üzerine Notlar, **73**

Sediqeh Jazebi, **Mücahit Kaçar**, "Etki ve Esin" Bağlamında Divan Şiirinin Kuruluş Devrindeki Farsça "Model Şiirler" Meselesine Bakış, **83**

Yasamin Gholamrahmani, İstanbul'dan Şîrâz'a Uzanan Bir Esinti: Yahya Kemal Beyatlı'nın Şiir Dünyasında Hâfız-ı Şîrâzî'nin İzleri, **94**

105 HECE POSTASI
Faruk Uysal, Bir Şair Nasıl Okur?, **105**
Şiir Değerlendirmeleri, **106**

109 HECE'DE İLKLER
Yiğit Ebrar Güngör, Yepisyeni Ahit, **109**
Altan Serim, Koçaklama Yahut Silahtara Sitem, **111**

113 ELEŞTİRİ
Kurtuluş Kayalı, Füruzan'ın Sinemaya Yaklaşımı Üzerine, **113**

117 BİR YARGICIN ANLATISI
Alpaslan Azapağası, Yargıçta Vicdan Üzerine **118**

135 MÜZİĞİN İZİNDE
Mahir Nakip, Müzik Bir Hatıradır, **135**

138 YAZI
Dürdane İsra Çınar, Osmanlı Yenileşmesinde Kadın: Ya Levha-i İsmet ya Cehennemî Cazibe:
Seviye Talip Romanı Etrafında Gelişen Bir Tartışma, **138**

144 DENEME
Şükriye Şen, Hayata Seyirci Kalmamak, **144**

146 KELİMELER VE SURLAR
Dilek Göktaşoğlu, Dağlar ve Masallar, **146**

149 KURMACADA ZAMAN GÖRÜNÜMLERİ
Aytaç Ören, İktidar Merkezinde Şimdide Şekillendirilen Geçmiş ve Gelecek: *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*, **149**

155 DENEME
Ejder Turan, Neo-Liberal Bir Put Olarak Kabalık, **155**

157 BAŞKA BAKIŞ
Mehmet Solak, Kim Kime Dum Duma..., **157**

159 PORTRE
Mehmet Aycı, Gül Yaprağından Muşta, **159**

avluda karşılama

geçmişe göre her şey çabuk yazılıyor, çabuk paylaşılıyor, çabuk unutuluyor. geleceğe göre muhtemelen çok yavaşız. hızlıysak da yavaşsak da bildiğimiz bir hakikat var: edebiyat, durup "vâkıf" olmayı gerektiriyor. akışın ortasında durduğumuza değecek bir yer bulmak, merakımızın peşinden derine dalmak... edebiyat öğretmeni, edebiyat araştırmacısı, yazar, şair ya da editörden önce, derine dalıp bir "mesele"yle yüzeye çıkan "okur"dur edebiyatçı.

bir mesele olarak etki ve esin üzerine düşünürken ismet özel'in bir konuşması geldi aklıma. kendisinden etkilenmemek için şiirlerini okumaktan imtina eden bir şairin tavrında kibir olabileceğini ima ediyor; andré gide'den hatırladığı bir düşünceyle bu kaçınmayı "soylu bir akrabalığı reddetmek" olarak yorumluyordu. bunun üzerine gide'in "edebiyatta etki üzerine" metnini buldum. "buraya iyi, kötü her türlü etkiyi savunmaya geldim" diye söze girdiği, 1900 tarihli bir konferans metni... gide, konuşmasının ilerleyen kısmında elini goethe'ye uzatıyor; onun dünyadan gelen küçücük etkilere bile kendisini açışını anlatıyordu.

etki ve esin olmadan edebiyat olabilir mi, bu mümkün mü? yaklaşık bir yıl önce bu sorunun etrafında bir dosya hazırlamaya karar verdik. dosya editörümüz aslıhan keleş kurtoğlu'nun fikriydi bu. aslıhan ve yayın kurulumuzla birlikte mesele üzerinde düşündükçe konunun tek sayıya sığmayacağını anladık. iki sayıya yaydığımız dosyanın ilkini klasik edebiyatımıza ayırdık. bu soylu akrabalığı seçenlerin sanatındaki incelikleri alanın uzmanları anlattı.

şimdi 359. *hece*'yi eline alan okur, şiir sayfalarında önce turan koç, ihsan deniz ve hüseyin atlansoy'la buluşacaksın. koç'un dosyamızdan habersiz gönderdiği tahmis bizi sevindirdi. biz etki ve esin üzerine düşünürken o, yahya bey'in "var" redifli gazeline kendi mısralarını eklemiş, eslâfın sesine ses vermişti. şiirlerin ardından mehmet fatih köksal'la nazireyi konuşuyor, alpaslan azapağası'yla yargıcın vicdanını sorguluyoruz. faruk uysal hece postası'nda dergiye gelen şiirlere cevap veriyor; hece'de ilkler sayfalarında ise yiğit ebrar güngör ve altan serim var. kurtuluş kayalı, füruzan'ın sinemayla ilişkisine bakıyor; mahir nakip müziğin hafızamızdaki yerini anlatıyor. mehmet aycı'nın müştehir karakaya portresinde dostluğun yakınlığını hissediyoruz her zamanki gibi. ve mehmet solak, şükriye şen, dilek göktaşoğlu, aytaç ören, mehmet kahraman ve ejder turan yazıları... bakalım hangi sözde duracaksın, kimlerle buluşacaksın, yüzeye hangi soruyla çıkacaksın?

hoş geldin, safa geldin!

hatice bildirici

İBRAHİM DEMİRCİ

100 yaşında bir şiir

YUNUS EMRE

Kaç mevsim bekleyim daha kapında,
Ayağımda zincir, boynumda kement?
Beni de piştiğin belâ kabında,
O kadar kaynat ki, buhara benzet!

Bekletme Yunus'um, bozuldu bağlar,
Düşüyor yapraklar, geçiyor çağlar;
Veriyor, ayrılık dolu semalar,
İçime bayıltan, acı bir lezzet.

Rüzgâra bir koku ver ki hırkandan;
Geleyim izine doğru arkandan;
Bırakmam, tutmuşum artık yakandan,
Medet ey dervişim, Yunus'um medet!

Bu şiir, Necip Fazıl'ın şiirlerini topladığı *Çile*'nin "Kahramanlar" bölümünde üçüncü şiirdir. Bölümün ilk şiiri "O'na" başlığını taşır ve mürşidi Seyyid Abdülhakim Arvâsî (1865-1943) için yazıldığı anlaşılmaktadır (1978). İkinci şiir, "Bizim Yunus", 1972'de kaleme alınmış, hem biçimiyle hem içeriğiyle etkileyici ve teatral bir metindir. Üçüncü şiir yukarıya aldığım şiirdir. Bu metin, mevcut bilgimize göre ilk kez şairin ikinci şiir kitabı *Ben ve Ötesi*'nin 120, 121. sayfalarında okur karşısına çıkmıştır. Orada şiirin adı "Yunus Emre'ye"dir ve bazı kelime, imlâ ve noktalama farklılıkları vardır. İmlâ ve noktalama farklılıklarını saymazsak şunları söyleyebiliriz: 3. dizedeki "belâ", orada "eza"dır. Dördüncü dize "Kaynata kaynata buhara kalbet!" şeklindedir. Son dizedeki "ey dervişim" ünlemi, ilk hâlinde "ey şairim" biçimindedir. Bu değişikliklerin gerekliliği ve anlamı üzerinde çeşitli yorumlar ve tartışmalar elbette yapılabilir ama şiirin yazıldığı tarih *Çile*'de "1926" olarak belirtilmişken, okur önüne ilk olarak çıktığı *Ben ve Ötesi*'nde "1929" tarihinin verilmesi, yani aradaki üç yıllık fark, ancak unutkanlık veya özensizlik ile açıklanabilecek bir tuhaflıktır. Unutkanlığı hoş görsek de özensizliği tuhaf bulmaya devam edebiliriz.

Necip Fazıl'ın Yunus ilgisinin ve sevgisinin bu iki şiirle sınırlı kalmadığını, *Yunus Emre* adlı bir de oyun kaleme aldığını da hatırlatmak isterim (1969).

Turan Koç

ESLÂFIN SESİNE KOŞULMAK

Yahya Bey'in "Var" Redifli Gazelini Tahmis

Benim hiç kimseden kalmaz var olmaktan kemâlüm var
Teveccühten dolar gönlüm gülüp geçmez cemâlüm var
Ne bir kaygım kalan günden ne kendimden kelâlüm var
Ganîdir ışk ile gönlüm ne mâlüm ne menâlüm var
Ne vasl-ı yâra handânem ne hicrandan melâlüm var

Emer kalbim şu anlardan ışır al kanda mercânum
Boyandım geldim Allah'tan muhabbet şartı dermânum
Geçip bir bir duraklardan yürür kendince kervânum
Ne sağ olmak murâdumdur ne ölmekten kaçar cânum
Cihanda haste-ı ışk olalı bir hoşça hâlüm var

Kışım kışlam safâ seyran yazım yaylam bahar bârân
Kokar vaktim sırılsıklam gözüm gönlüm dilim hayran
Boşaldım kaygıdan kandan bulanmak istemem Turan
Ne meyl-i külbe-i ahzân ne seyr-i sohbet-i yârân
Ne ta'n-ı zâhid-i nâdân ne ceng ü ne cidâlüm var

Köz olsam cemre tartardım tutardım vakt-i imsâki
Söz oldum toprak örtündüm elim hâkî yüzüm hâkî
Ne günlerden dilek tuttum ne bildim nefsi ihlâki
Ben ol hayrân-ı ışkam kim yitirdüm akl u idrâki
Ne âlemden haberdâram ne kendümden hayâlüm var

Gelen gitmiş şu dünyadan ne bilmişlerse âfâkî
Konuşmuş sonra gülmüşler hem İrfânî hem İşrâkî
Ne bir ses duymuş aymışlar ne bir söz söylemiş sâkî
Cihân fânîdir ey Yahyâ Hüve'l-Hayyu Hüve'l-Bâkî
Değişmem atlas-ı çarha benim bir köhne şâlum var

İhsan Deniz

AMFİZEM

(…)

Surların kıyısında bir deniz meleği karşılayabilir
göğsünde kara bulut taşıyan umutsuzları.
Tardigradlar yolumuzu ışıklandırabilir.
Cifr kaydına iyi bakılmalı. Yetmez
ise kalbimiz kaybetmeyi göze alsın, yeter!
Anahtarı oraya bırak, bröveni kalbine
daya, içinden hatmet. Bir an önce buradan ayrıl
ve rahat et!

Diye sitem etmez yüzünde gül ağrısı olan. Damla
damla yayılır zemine gül zerreleri. Mahveder güneş
kalpleri ve kalplerin içinde kavrulan gül
fidelerini. Bakın, gül geçiyor bizi.
Lupus diyor ecnebiler.
Ömrünü bir akşam vakti
kadar yaşayan, içi gül dolu tebessümleri
sabah solduran..
Geçiyor gülizar bizi.
Gülzara geçiyor.

Büyük eyvah kapımı çalmadan, son
teklifim şu kaldı dilimin haznesinde:
İncirden kolonya yapmışlar, buyrun
ezgiler eşliğinde içelim hep beraber.
Tabip uyanmadan, Brugada sendromu
kalbimizi oymadan.

Baştan ayağa tülden bir karşılaşma eski
bir tekkenin tam ortasında.
Nâhoş, çok nâhoş, hatta çok da hoş.
Ama.
Nâhoş ve tehlikeli ve geçimsiz ve zalimce.
Astarcı Ziya'ya tarlatan ısmarlamak gibi.
Hipertansiyonun bile yalancısı var, baksanıza.
Ulmus ağacı suyu çare olabilir.
Helikobakter Pilori girmezse araya.
Uykumuz ol saatte kesilebilir.

Derken, siyah taftadan mamul bir başka
karşılaşma Singapur-Madagaskar arasında.
Hoş, çok hoş, hatta çok da nâhoş.
Ama.
Hoş ve büyümüş ve istekli ve karamsar.
Bütün kitaplarım dedim terketti beni, beni
hatırlama seansının son aşamasında.
Yemin kefaretini kimler, nasıl karşılar
sıraladım. Mutsuzsun madem, bana gel, ben
seni mutlu ederim. Dedim hatta.

Rüyasında kurbağa kaplumbağa
görür mü? Tayyareci Mehmet Ali Caddesi nerede
biter? Ruba Palace'da ne yenir, ne içilir? Kaç
hane kuş tarhı hayal eder Kuşadası Osman Kuş
Apartmanı'nda? Güneşli toprak El Paso'ya gidenler
neden dönmez? Sahnede neden sağ gözünü
kısar Joe Cocker? O da siyahtan yanadır, neden?
Hiç görmedim, hiç duymadım, bilmemekten yanayım.
Ama. Unutamadım hiç, kalbimi
sıkıca sarmış tarçın sarısı gözleri. Deneyen bilir
oysa, çaysız da neş'e saçabilir Selânik gevreği.
Ve fakat dikkat: Romatoloji takipli hasta çıkabilir!
Dikkat dedim dikkat: Dağılıyor dedim dağılıyor şiirim!
İşte.

(…)

Hüseyin Atlansoy

ŞİFALI BİTKİLER VE EMRAZ

ı - bağlar gazeli

noktadan sonra boşluk konulur mu
yenice öğrendim bu yaşımda evet öyleymiş
ah ki yaşattın beni bu yaşıma verdiğin izin
eriştirdi beni ağaçlarda kurumuş gazellerden
bahar gelince fışkın vuran çiçeklere tomurcuk
patlayınca cıvıl cıvıl serçe seslerindeki inceliğe

ah ki yaşattın beni dilimi seri gönlümü işlek kıldın
söyledim ne varsa söylenecek söylenmeyenlerde
gülümsedim dişlerimi göstermeden nasıl bir ulumaydı
ki bağırmam boğulurken kahkahalarla sonra cansız
kan deveransızdım sanki dediler kimyasal noksan
buna gereken lityum 16 doz lityumda bir şey yok
bu denmesi çok koymuştu bana - evanescence
cee deyince alkışlarlar kavrulan bendim yıkıl !!!
masın diye bendim kalktım ayağa şifalı bitkiler
aşamasına usulca geçiverdim gençtim dört unsur
üç doğum taşırdı içinde cansızlar bitkiler ve hayvan
ben en çok ölümümde toprak gerçeğini sevdim

sonrası bağlar gazeli

Faruk Uysal

APRİORİ SABRİ

henüz doğmadan verilmiş bir karardır
gözünü açtığında bulduğu eski minder.
sorun sokağa çıkma yasağı değil
kapıya asılan kilidin anahtardan eski oluşu
zihne kazınan "hayır" levhası.

Sabri der ki: böyledir, evet böyledir.
çünkü başka türlü düşünmez
çünkü türlü düşünmek yanlıştır.
sorudan önce hazırdır yanıt
ölçü: bir yanı hep ağır basan terazi.

deneyimden muaftır hükmü
bakmaz sokağın nabzına, ekmeğin rengine.
görmeden bilir, duymadan hükmeder
olacak olanı önceden bilenlerin katında
bekleyen haklıdır — bekleyen bakidir.

Sabri bekler.
hareket şüphelidir
şüphe geceyi kısaltır
sabah gereksizdir.
Sabri kazanır — çünkü bekler.

ne bir protesto bozar denklemi
ne bir kırbaç izi.
Sabri toplar, çıkarır, böler
penceresiz bir odada tartılır dünya.
sonuç hep aynı: kapalı bir daire
her şey sıfıra sadık kalır.

yine der ki Sabri: sıfır iyidir.
eksiltmez, çoğaltmaz
her şeyi başa döndürür.
başlangıç güvenlidir:
hiç başlamamış sayılmak gibi.
yanlış yapmayanlar temizdir
hiç kimseyle tokalaşmayan eller gibi.

Burhan Tuz

SÖYLEMEYE NE HACET

Ses vermez aynaların ortasında
Aldım içime göğü
Göğsümde yürüdün kendinde bir taş arayarak
Taştan kıyılara kavuşarak bir coğrafyayı kısaltarak
Kör bir bakış soyunurken bu günah beldesinde
O ayet yalnızca yüzüne yakışabilirdi
Göğün aynalarını dağıtan eviçlerine

Bir marifet sanıldı ceylan sesi ve hicret
Ben buna düşkündüm ve teskine hazır
Çeşmeleri yalanladım sular huylandı
Haber gelir annen gelir ölür ve terleriz
Sen gelseydin görürdün
Bir Allah bir anne ve bütün gözlerimiz

Biz bu suya değmeden bu dağa varmadan
Belki bu ses tanıdık tanrılardan
Bir damgalı dağdan aktı hep sular
Hep uzaklardan ey uzaklardan
Bunca ayna kırıldı kekeme bir şadırvandan
Bırak sular uyusun artık
Anne sütüne çağırıyor bizi
Sen söyle hangi suya okudun kalbimizi

Ayşegül Sözen Dağ

GEÇ GELEN GÜZ DESTANI

Ağustos, üzümleri fazla bekletti biraz
Bekletsin Ağustos beklemekle güzel
Salkımlar ağırlaştı, dallar toprağı öptü
Dokunmayın yine de dallarına
İncirler birer birer yarıldı sıcaktan,
Sıkıntıdan acılardan komşularım oldu
Bu yaz yine incir çekirdeğini doldurmayan
Kavgalar dövüşler

Biçerdöver operatörü adamın alın teri
Rezidansta yaşayan oğluna gidecekti güzün
Ekinler çoktan biçildi
Nereye gitti adamlar ve bitkiler
Bir daha arayan soran olmadı

Bir kuş konsa bir anızın tepesine
Bütün ova onun ağırlığını duyacak sanki
Bu defa da güz gecikti
Bunu önce ekin elmasından anladım
Isırdım, ekşiydi ve yasaktı elma

Gökyüzü bir parça daha aşağı iniyor
Bir şeye teşneyim gibi adını koysam
Azalacakmış gibi her şey azalsın bakalım
Dilim varmıyor yine de söylemeye
Belki uzun bir uykuya
Belki bir sabaha uzanıyorum bembeyaz çarşaf
Kıvrımların can alıcı seslerine durdum
Hiçbir yere yetişmeden uyanmaya
Ellerimi tut güz ne gürbüz şeysin öyle

Bir ikindi üstü oluyorum bazen
Benden bir şey beklemeyen şeftali ağacının altında
Öyle bakıyorum ufka; bakışalım bak bana
Bir başka güzel oluyoruz yorulunca

Hale Yenihançer

KUZGUN

güneşin yerini değiştirdiği bir akşamüzeri
kanım çekilince kuytulara sessiz ve hiddetli
uzaktan seslenerek yazıyorum
alnımda namlu gibi duran şiiri

o ki bana dost
bana can
bana teslimdi
bir ürpertiyle uyandıran kızıl uykulardan
toprağın altından doğan, zamandan kaçan
ezberletip sayıklatan beyaz sözleri
macerayı yalnızca kelimelerde arayan
sırlarını vermeyip tüm sırlarımı çalan
kuzgun —
ben canımdan bir parçayla yerlerdeyim.

gözlerimi akarsuyuyla yıkadığım o beldede
açlıktan inleyen bir pars gibi
dişlerime taze görünen kelimelere geldim
sönmeye dönük olan o kandilde
kendime fısıldadığım destanlara
yenilerini ekledim.

hevesli ellerle durduğum kapılarda
bıraktığım onca harfe gebe
çıplak hayallere meftun bir hâlde
diz çöküp, ant içtim.
yükseldim yedi kat yerin altına
orada dinlendim, insanlığın yumuşak karnında
acıyan damarlarını bir kuş gibi seyrettim.

hafiftim bu ağırlığın altında
süzgün bakışlarımı gök/yüzünden indirdim
duruldu nehirlerin çığlığı
duruldu amansız ağzım
çekip üzerime denizi
bir kez daha doğmak istedim.